

Abstrakt

V posledních letech je v Nizozemí stále populárnější umísťovat básně ve veřejném prostoru. Nachází se jak ve městech, převážně na zdech a na chodnicích, tak i v přírodě. Jsou specifickou, velmi rozšířenou, formou poezie, která až dosud nebyla podrobněji popsána. Tato práce je prvním systematickým pojednáním o tomto fenoménu v Nizozemí. Přibližuje ho ze třech různých perspektiv: jako poetikální objekt sám o sobě, v rámci města jako sociálního prostoru a v rámci literatury.

(1) Básně ve veřejném prostoru jsou poetikální objekty pro které je typická vysoká míra interakce mezi textem a jeho nositelem, médiem. Interpretace básně je silně ovlivněna použitým materiálem (kámen, cihly, sklo, kov), typografií a lokací (zeď, chodník, příroda; jejich okolí). Lokace má vlastní společensky kulturní kontext, který dále ovlivňuje vnímání textu. Díky nezvyklému umístění získávají tyto básně jiné publikum. Velice důležité je pro čtenáře překvapení a neočekávanost takového setkání s poezií.

(2) Básně jsou součástí prostoru města. Většina z nich je umístěna v rámci organizovaných projektů, což také ovlivňuje, jejich interpretaci. Některé mají společné téma nebo ideu danou iniciátory. Takové projekty mohou reprezentovat určité charakteristiky města nebo vytvářet jeho „image“. Takový image je zamýšlen jak pro turisty, tak pro obyvatele samotné. Navíc jsou tyto básně součástí společenského a kulturního života ve městě. Inspirují se jimi a vychází z nich literární večery, koncerty a komentované procházky. Někteří obyvatelé sami umísťují nové básně, čímž se poezie dostává ještě blíže čtenáři – aktivnímu účastníku literárního procesu.

(3) Básně ve veřejném prostoru jsou novou výrazovou formou poezie. Mají mnoho znaků charakteristických pro nové tendence v literatuře – zábavnost, lehkost a rychlost. Vyvolávají otázku autorství a autonomie literárního textu. Díky svému umístění ve veřejném prostoru přináší poezii do každodenního života. Jsou inspirativním prostředníkem mezi literaturou a čtenáři.